

РАДА

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОНЕДЛІКІВ.

РІК ПІСТОЙ.

= На 4 місяці =
 з 1-го Сентября і до кінця року газета „РАДА“
 коштує 2 руб. 25 коп.

Театр Городського Народного Дому

Трупа українських артистів МИКОЛА САДОВСЬКИЙ.

Сьогодні 17 вересня Чорнівниця драма на 5 дій з співами Юліченко-Здановської. Завтра (сентябрь) виступи: 18 септ. дві вистави: разом по п'янам від 10 к. до 50 к. вист. бух СВАТАННЯ НА ГОНЧАРІВЦІ опера на 3 дії Кіткі-Основаненка. Вечером Гайдзій істор. др. на 5 д. Карпенко-Карого. У понеділок 19-го септ. по цінам від 10 к. до 1 р. 20 к. вист. 19-го РИГОЛЕТТО. У вівтор. 20-го ЦАРСКАЯ НЕВІСТА*. У середу 21-го ЕВГЕНІЙ ОНЬГИН**. Квитки на всі вистави продаються з 10 г. ранку до 2 г. дні від 5 г. до останнього антракта.

Городський Театр. Дирекція С. В. Брикіна.
 Сьогодні, 17-го „Каморра“. Бер. уч. д-ка Вімгер, Кремер, Лемінська, Рібчинська, д. д. Альфред, Орішкович, Каміонський, Томський, Гільров, Кащеновський, Летичевський, Діденко. Почат. в 7½ год. веч. У вівтор., 18-го, дві вистави ранок по загальній-дост. цін. ЖИЛЬЗА З ЦАРІ*. У вівтор. по звичайн. цін. РУСАЛКА*. В п'ятницю, 19-го РИГОЛЕТТО*. У вівтор. 20-го ЦАРСКАЯ НЕВІСТА*. У середу 21-го ЕВГЕНІЙ ОНЬГИН**. Квитки на всі вистави продаються з 10 г. ранку до 2 г. дні від 5 г. до останнього антракта.

ПОТРІВНІ: співачка, співак, 2 танцюристи, 1-й і 2-й тенор, 2 хористки репертуарні, бас, резонер співачий, з 1-го жовтня роспочинають вистави у Ржеві Тверськ. губ. Умови прохано адресувати г. Рославль, Смоленськ. губ. Николаю Максимовичу Скоромнову.

В УКРАЇНСЬКІЙ КНИГАРНІ

Київ, Безаківська № 8.

ПРОДАЄТЬСЯ КНИЖКА

ОПОВІДАННЯ

Василя Стефаника.

З ПОРТРЕТОМ АВТОРА. В книзі уміщено такі описовання: Ангел, Сама самиська, Сою, Басраба, Озиміна, Злодій, Синя книжечка, Виводили з села, Стратинськ, В корчмі, Лесова фамілія, Побожна, Вечірня година, Майстер, Мамин синок, Катрус, Портрет, Давнина, Вістуни, Май, Пайл, Смерт, Кленові листки, Похорон, Такий пан, Осін, Шкіла, Новина, Камінний хрест, Заслання, З міста Ічига, Святий вечір, Діти, Підпис, Лан, Лист. Ціна 70 коп., на краю папері 85 коп. р-439-39

Спеціальна КОЖНО-ВЕНЕРИЧ. ЛІЧЕБНИЦЯ № 16, В. Безаківська. Порада 50 к. Пр.: 6-2 дн. та 8-9 веч. Приват. прийм. у завідувача лічебниці. Д-ра Гольдберга: 5-7 веч.

ВИШЛИ З ДРУКУ
в перекладі для фортеп'яно
відомі українські пісні

М. ЛІСЕНКА.

„Коли розлучаються двоє“.

Ціна 40 к. з перес. 55 к.

„Огні горять, музика грає“.

Ціна 40 к. з перес. 55 к.

Видання Л. ІДЗІКОВСЬКОГО у Київ.

Каталог пот. безплатно.

На увагу закордонним передплатникам.

Закордонні поштові контори приймають передплату на „Раду“ і самі дають про акуратну доставку газети тим передплатникам, що до них поступили. Передплачувати через поштові контори зручніше, бо пересилка обходитьться дешевше. То ж радимо закордонним передплатникам не турбуватися в пересиланням грошей до нашої контори, а передплачувати „Раду“ у себе на пошті.

„Досліди“:

Міністерство торговлі й промисловості послало на Україну інспектора гірництва, щоб він вияснив на місці, через що не вистачив для нашої промисловості свого чавуну. Й через що в українським гірництвом все збільшується число нефасливих випадків.

Інспектор гірництва ще не повернувся з своєї подорожі, й через те не звідомо, до яких висновків він прийшов. Але не може бути ніякого сумніву в тому, що цілком реальних наслідків його подорожі не даст. Коли б уряд мав на думці узяти яких-небудь рішучих заходів для боротьби з цими двома небезпечною явищами—він довідався б і в Петербурзі, від того вони виники. Але такої думки уряд не має й не може мати, а через те цілком інспектор й цілком матеріали, хоч і зібрані на місці, спирає на подішвати.

Адреса редакції і контори:
 у Київі, Велика Шільдельна вул. д. 6,
 від золотих воріт

— Телефон редакції 1458.

— Телефон друкарні 1069.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА РІК 1911

на	на	на	на	на	на	на	на	на
1 рік	11 м.	10 м.	9 м.	8 м.	7 м.	6 м.	5 м.	4 м.

на	на	на	на	на	на	на	на	на
6.	5.70	5.25	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

2.75	2.25	1.75	1.25	65.				
------	------	------	------	-----	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

1.75	1.25	65.						
------	------	-----	--	--	--	--	--	--

</

йон діяльності спробою станиці. Зважаючи на те, що краєву спробу станицю мали впоряднати і у Київі, департамент прохав управу взяти на себе ініціативу і разом з іншими земствами розробити проект краєвої станиці у Київі.

◆ Аеракційний тиждень. Завтра починається аеракційний тиждень у Київі, який впорядковано київським товариством повітряні плавання. Першими будуть літати авіатори І. І. Сікорський і граф де-Камп-Сіціо. На Курінівці, де одбуватимуться літання, будуть ангарі. Літання почнуться в 2 год. дня. За годину до літання публіці показуватимуть апарати.

◆ Зимовий роспис ходу поїздів. Міністерство доріг сповістило управління південно-західних зал. доріг, що з 15 жовтня буде заведено новий роспис пасажирських поїздів. Швидкість ходу поїздів по новому роспису буде позбавлено.

◆ Курси по кредитовій кооперації. При київській губернській земській управі одбулася нарада інструкторів по прібріному кредиту, при участі інспекторів дрібного кредиту, в справі організації земством курсів по кредитовій кооперації. В програму курсів входять такі одні: 1) теорія і історія кооперації; 2) організація, практика і діловодство; 3) чотирьохденнощі.

Вчння на курсах триватиметься 21/2 тижні. Слухачів на курсах має бути не більше 40 душ. На курсі постановлено приймати особо обох полов, не молодших 16 років. Нарада висловила за урядження курсів в двох пунктах на Ківі: з 16 ноября по 4 декабря і з 25 ноября по 18 декабря. Слухачам курсів постановлено видавати по 30 коп. на день. Під час праці на курсах перевагу оддаватимуть служащим в товариствах.

◆ З'їзд монархистів. В Київі одержано звістку, що клопоти Дубровіна про скликання в Київі всесоюзного з'їзду монархичних організацій міністерство в принципі задоволило. Єсть думка, що з'їзд одбудеться в кінці лютого.

◆ Втеча арештантів. Позавчора в лібедського участка втік арештований Г. Каліктук.

◆ Злодій. Позавчора ввечері в великій лаврській церкві після одпра-ви помічено під аналоем хліба. Виявилось, що ненідомий—Т. Беренzenko, по професії офіціант. Він при-знався, що дуже бідував і через це хотів покрасти гроші в церковних ящиків. При тому знайдено бритву, 2 фомки, ключі й інші злодійські привади.

◆ З Волині. Горг Хмелем. Цими дніми в Житомирі скінчилася хмільний ярмарок. Що два-три роки тому хміль продавався всяким скупцям на місці; пе, звичайно, одбивалось на його ціні, бо хмілевода не могли коригувати і між ними була конкуренція. Тепер істнує в Житомирі щорічний ярмарок і ціни на хміль зразу піднялися. Особливо в п'ятому році вони гарні, бо за кордоном вражай хміль плохий. Світова статистика показує, що щороку вживається хмілю на цивілі потреби 4 з половиною мільйонів пудів, цього ж року його всього буде два мільйони, тому так підскошили ціни на волинський хміль. Давали наявіть по 50 карб. за пуд, хоч більшість продано по 43—45 карбованців. Сподіваються, що ціни підскочать агодом до 60 карб. за пуд.

◆ З Поділля. Нафта. В с. Левківців, брацлавського повіту, недалеко від ст. Рахів Лісових показала на селянському вигоні по ярам нафта.

◆ Прибутки земств. З справо-здання губернської земської управи видно, що в 1910 році з земель інерхомого майна на Поділлі надійшло земського збору 3.083,406 руб. 66 к.

підній посуді швидче може прохолонути.

Не буду далі описувати кухню, скажу лише, що вона надзвичайно чиста й вигідна: там приложені всі поліпшені техніки кулінарного мистецтва.

У 1892 році „Народні Ідалін“ перейшли до власного помешкання, збудованого на землі, що належала державі, і тут держава прийшла на поміч, зробивши знижку в ціні землі; підрядники, що будували, взали дешевше за роботи; деякі городянини вібрали по підсіці 65 тисяч франків і наречешті городська ощадниця каса позичачів 80.000 франків (30.000 рублів) скинула 1000 франків з відсотків за позичковий капітал. Так було збудоване нове помешкання „Народні Ідалін“, що коштувало близько 200.000 франків (75.000 карб.); при чому у перших двох поверхах міститься Ідалін; у других двох підрబлені квартири, що дають 8000 франків доходу. В 1893 році нове помешкання відкріло свої двері насе-ленню і з того часу заміні раз-раз повні під час обіду і вечір. Голова адміністраційної ради в своїй промо-ві мав цілковиту рапорту сказати:

„Коли ми подаємо, що в кінці 1889 року ми мали лише 14.112 фр. в 4.704 акціях, що з цієї суми 13.648 фр. було потрачено на майно і значки, що ми почали свою діяльність маючи лише 469 франків у касі, і що, через чотири роки, ми не лише виплатили всі кошти влаштування, але й видо-віли свій капітал зібрали 45.000 франків у резервний фонд і забезпечили кредит і добру славу наших Ідаленів, — ма з радістю можем диви-тися на пройдену путь і в будущому.“

Вже в 1895 році „Народні Ідал-

і“ на 10,332 руб. 43 коп. більше, ніж в 1909 році.

◆ З Чернігівщиною. Вбивство батька. На хуторі Ржавці, кролевецького по-віту, тутешній селянин Сава Марченко, що щоб скоріше здобути спадщину після батька, вбив його сокирою. Марченка арештовано.

◆ З Полтавщини. „Руки вгору“. З Прилуки повідомлюють, що там 12 січня скілька невідомих грабителів вломились в мануфактурну крамницю і, гукувши: „руки вгору!“, почали стріляти з револьверів, вимагаючи грошей. Підіймалася трівога і грабителі мусили втекти без пічого. Одного кулема ранено хазяйського сина в крамниці.

◆ Помеже. В с. Богодаровці, лубенському, агроріло у Гречуло до 10 тисяч пудів немолоченої хліба. Пожежа стала від підпалу. Збитки дуже велики.

◆ Пам'ятник Олександрові II. В с. Таранданцах в пам'ять п'ятдесятилітнього ювілею скасування кріпакства складався пам'ятник—бюст Олександрові II посередині села, проти волості. На тому тижні було посвячено його. Це єдине село лубенського повіту, яке поставило пам'ятника.

◆ Бромай. В лубенському повітові через дощі вродило хліба менше ніж торк. Містами десятина дала єдину дводвадцять, а містами й п'ятнадцять, кожна пудів по три, по чотирі, рідко ж 5—6. А в деяких містах, наприклад в яблонівській волості, деякі селянські та інш. пожали жито рано й воно поморщилось. Ваптани дощі позаливали й городини привозять з інших міст, але капуста та картопля вродили гарно. Садовина, окрім вишень, які вродило це літо, теж не вродила.

◆ З Харківщини. Краєва нарада. Щоб забезпечити селян сельсько-господарським знаряддям і наслідком, краєва нарада визначила необхідним організувати видачу довгострочних позик товариством, щоб вони все це купували разом.

Ухвалено внести на обміркування майбутнього наради питання про боргу з фальсифікацією сельсько-господарських продуктів синдикатами. Ухвалено що допомагати гришми оперативним на просвітні мету і поширення господарства; участкові агрономічні організації, на думку наради, повинні яко можна поширявати спеціальні книжечки про господарство, впорядковувати зрозумілі для селян лекції і де можна засновувати бібліотеки, а також робити наукові екскурсії з селянами. Нарада 12 січня закрилася.

◆ З Кубані. Знущання з учителькою. Нечувано досі ще історію знущання з учителькою переказував „Реч“. В минулому році, після гаєста, в двохкласову школу станиці Перевірної, майкопського повіту, призначили за другою учителькою д-ку Н., дочку офіцера, яка тільки що скінчила гімназію. Молода дівчинка широ вязла за милу для неї працю і повела діло в школі ще дуже гарно. Але не всіла вона ще добра звінкнути до школи, як її кличе до себе завідувач школою, п. Анохін, і вимагає, щоб молода дівчинка доставила йому свідоцтво від лікаря, що вона чесна...

◆ З Кубані. Знущання з учителькою. Нечувано досі ще історію знущання з учителькою переказував „Реч“. В минулому році, після гаєста, в двохкласову школу станиці Перевірної, майкопського повіту, призначили за другою учителькою д-ку Н., дочку офіцера, яка тільки що скінчила гімназію. Молода дівчинка широ вязла за милу для неї працю і повела діло в школі ще дуже гарно. Але не всіла вона ще добра звінкнути до школи, як її кличе до себе завідувач школою, п. Анохін, і вимагає, щоб молода дівчинка доставила йому свідоцтво від лікаря, що вона чесна...

◆ З Волині. Звичайно, учителька обурилася таким нахабством Анохіна і рішуче одмовилась задоволити божевільного дідука, що скінчилася такі жертви: Од катеринославського губернського земства—100 карб., од податного інспектора д. Мерного 35 карб., од д. Рівненчика—3 карб.

Далі учитель вічно неприєстично ображав бідувну дівчину на очах школярів, і колись навіть обляя він спротивився.

Прочули наречіт про це ставичні

ніх харчували коло 1500 душ денно.

Тепер число споживачів, що збільшилось і, як показав звідомлення за 1910 рік, число порцій, виданих за рік дійшло до 1.154.098 на 64.975 більше ніж у 1909 році. Основний капітал тепер становить 16.365 франків в 5455 акціях по 3 фр. З жертв склався капітал в 2.304 фр. В процесових паперах—42.822 фр.; в реєстраторських фондах 198.157 франків. Найменша квартира приносить 8.614 фр. чистого доходу.

Особливу увагу звертає те, що пайщики не одержують жадніх відсотків за свої паї і весь дохід іде на розвиток справи, в якім однаково зацікавлені і пайщики і споживачі. Таким чином, хоч „Народні Ідалін“ юридично є акціонерною компанією (що пояснюється вигодами, які дає женевське цільове законодавство) фактично вона є кооперациєю.

Я вже вказував вище на те, що всі продукти за останній час подорожчали і вказав лише на масло, ціна якого в порівнянні з 1899 роком зросла на 24,8 проц.; але й інші продукти подорожчали значно: Так масло подорожчало на 19,9 проц., картопля на 81,4 проц., яйця—39,4; мукі—11,1; сир—33,1; цукор—4,7; віно—31,6; молоко—17,6; персично-головні споживачі вароби подорожчали на 29,2 проц.

І не дивлячись на таке подорожчання „Народні Ідалін“, діяючи своїм організації і кооперативні основи, давали обід в трохі страв в хлібом і вином за 65 сантимів—себе то 24,4 копійки.

Такий успіх був причиною широ-

кого розвитку „Народних Ідаленів“ у всій французькій Швейцарії.

С. Д.-нов.

козаки і, порадившись між собою, постановили висловити догану Анохіну за його поводіння з учителькою. Анохін страшенно „вдарився в амбіцію“, написав на учительку донесені інспекторами, обвинувачуючи дівчину у всіх семи смертних гріхах учительських. Після цього й увільнили. Так обірвалася учительська кар'єра д-ки N.

Подала вона скаргу мировому суді на завідувача школою за наклеп. Мировий суддя засудив Анохіна на два місяці арешту. Тоді Анохін перешов на справу в майкопський відмінний суддю. Відмінний суддя засудив Анохіна на один місяць цією—23 січня присуди. В Астрахані, пише газета, драконівські карні закони, пережиток далекого минулого, але проти магік судді... На цей раз суддя показали себе. Робітника, якому сказали йти геть з вулиці в 10 год. 45 хв., і який одмовився виконати цей наказ ночного сторожа, засудили на 10 днів арешту.

Так само засудили й робітника, який заявив поліційському: „я австрійський підданець і стою, де хочу“. Робітника, що кинув камінцем в городового засудили на один рік до каторжної тюреми. Так само засудили й другого робітника, що вдарив кілом коня поліційського. Післудин пояснив, що він боронився від коня, який топав його. Один кинув в травмий грудкою і хоч там не було ні душ, його засудили на рік каторжної тюреми. Свідками були поліційські і всі присуди винесено на підставі його поївденчим.

ПЕТЕРВУРГ. В тутешніх дипломатических сферах тієї думки, що конфлікт буде владано великими державами.

Всім звістки.

ПЕТЕРВУРГ. В Стамбулі натовп зробив демонстрацію, під час якої чуті було вигуки „геть зрадника Хадіша, велікого візіра! Він продає країбу!“

Італійці похапцем виїздили з Константинополя, бо в пресі вимагають, щоб Іх воставлено будо заложниками, а добра їх конфісковано.

Війна в Тріполі сподівається на цім тижні. На чолі італійського війська стоять герцоги абріузькі.

Єсть чутка, що Австрія має думку захопити Албанію й Македонію.

В Швеції вибори в палаці дали такі наслідки: правих—61, лівих—87, соціалістів—56. Кабінет зміниться напевне.

Література, наука, умі

